

NATASCHA LUSENTIOVÁ

# Ranné želania



## Ranné želania



# Ranné želania

NATASCHA LUSENTIOVÁ



Original title: Natascha Lusenti: AL MATTINO STRINGI FORTE I DESIDERI

Copyright © 2017, Garzanti S.r.l., Milano Gruppo editoriale Mauri Spagnol

License agreement made through Laura Ceccacci Agency, S. R. L.

Slovak edition published by arrangement by Laura Ceccacci

Literary Agency through Agentia Literara Livia Stoia.

Cover design and photos:

Art director: Stefano Rossetti

Graphic designer: Riccardo Gola/PEPE nymi

Elle Hanley/Getty images

Baloncici, JakubD, Donatas1205, Mariya Velieva,

Eric Isselee/Shutterstock

Translation © Jaroslava Hribiková, 2019

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2019

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

[www.fortunalibri.sk](http://www.fortunalibri.sk)

Zodpovedná redaktorka Denisa Stareková

Prvé vydanie

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat',  
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,  
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,  
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-829-6

*Na všetkých, ktorí mi pomohli dostať sa až sem.  
A na nové začiatky.*



„Radosť si musíme zobrať od nasledujúcich dní.“  
Vladimír Majakovskij



PROLÓG  
*Naboso v čase*

*Dnes ráno som vstala a dlho som sa natahovala. Od pliec až po bruškú prstov a odvážne nechty, ktoré objavujú nepoznané. Potom prišli na rad nohy nadol až k chodidlám, ktoré si slobodne kráčajú. Rada sa natahujem, pretože sa vtedy snažím obsiahnuť toľko priestoru, koľko len dokážem. Povedala som si, že by som to mohla urobiť i mimo postele. Aj vtedy, keď chodím po svete. Potom som začala natahovať i myšlienky, aby som ich trocha usporiadala. Ako keď sa zbavujem záhybov na prestieradle alebo na blúzkach. Kým som teda roztvárala náruč a hlavou otáčala doprava a doľava, zároveň som si vyhladila myšlienky. Ty si daj odchod, iba zacláňaš. Ty vystúp z kúta, nech sa zoznámime. Povedala som si, že je načas otvoriť dvere dokorán, aby som mohla vyletieť. Zbaviť sa závaží, vyzuť si topánky a kráčať naboso. Po parku, doma, po ceste, na stretnutí s mužom alebo v električke. Nastal čas zabráť pre seba toľko priestoru, koľko potrebujem.*

„Dobrá noc.“ Skôr než Emilia zavrela oči, rozhládla sa naokolo. Na stenách visí množstvo bielych hárkov, ako je ten, ktorý položila na zem vedľa matraca. Zajtra ho tiež zavesí.



Budova má výhľad na ulicu. Okenné rámy sú natreté nazeľeno. Je to šalviová zelená. Dievčine sa tá farba páči. Dlhobola bola presvedčená, že mesto, v ktorom sa narodila, má práve túto farbu, lenže nikto jej neveril. Aj ona na to zabudla, lebo bola dlho preč, ale teraz sa vrátila. A spomína si. Väčšina ľudí nemá vo zvyku rozmyšľať nad tým, že by toto mesto mohlo mať farbu. Myslia si, že všetko pohltia sivá. Potom sa ani trochanecítia vinní, ak vysypú ďalšiu šed. Sú dni, keď sa mestom pohybujú, akoby plávali v rieke nemého dažďa. Dažďa, ktorý stratil hlas. Šedi, ktorá prestala byť farbou. Dievčina, naopak, vie, že dážď má čo povedať, a preto sa jej páči, keď občas prší. Má schopnosť rozumieť jeho zvuku a rozoznať, kedy je rozprávačom smutného príbehu a kedy je poslom radosti. Naučila sa to rozpoznať, pretože veľa času strávila počúvaním v tichu, zatiaľ čo ostatní reptajú alebo sa nahlas sťažujú, že ich dážď otravuje, aj keď si odnáša všetko, čo uponáhľané ľudské bytosti vykýchali do vzduchu.

Budova má výhľad na ulicu a dievčine sa zdá, akoby ju pohltila. Nie je pod mrakom a nie je ani daždivý deň. Svieti slnko a oblaky visia na oblohe, akoby ich niekto vystrihol z bieleho papiera a nalepil na azúrovú stenu. Dievčina sa cíti ako jeden z tých oblakov. Zdá sa jej, akoby už nezvyšilo lepidlo a jeden z cípov sa začína odlepovať.

Náhle skloní hlavu, lebo cíti, že ak by ešte chvíľu kráčala s nosom nahor, naozaj by skončila ako oblak. Znova sa pozrie

priamo pred seba. Budova so zelenými okennými rámami tu ešte stále stojí a ju opäť opanoval strach z toho, že má do nej vstúpiť. Brána otvorená dokorán jej prichodí ako hrozivá papuľa neznámeho zvieraťa, ku ktorému sa nechce ani priblížiť, ako papule bytostí na priečeli niektorých kostolov.

Dievčina sa nehýbe. Nohy jej smerujú dovnútra, akoby označovali dve cesty, ktoré sa križujú, aby sa vzápätí rozdelili. V pravej ruke drží prepravku. Aj v ľavej ruke drží prepravku. Má na sebe červenú, mierne rozšírenú bundu po bedrá, zapnutú na gombíky až pod krk. Džínsy sú sivé, pretože túto farbu má rada. Vie, že sivá je farba mnohých nálad, rovnako ako ostatné farby. Dnes nemá chuť dozvedieť sa, akú náladu majú jej sivé džínsy. Ako jediné boli schopné povedať bunde, aby bola chvíľu ticho. Čakal ju náročný, možno dokonca nepríjemný deň, ale nemohla sa mu vyhnúť. Keď sa nad tým teraz zamyslí, džínsy a bunda sú tak trocha ako tí dvaja v prepravkách. Nemajú sa radi, metodicky a neprestajne si skáču do úsmevu, ale ak chcú ostať s ňou, sú nútení znášať vzájomnú blízkosť a nejako sa so situáciou vyrovnáť.

Teraz si však vyčíta, že si obliekla práve túto bundu: červená je priveľmi nápadná. Dievčina znova zdvihne pohľad. Päť poschodí. Ju čaká zdolať iba dve. Ak to dobre pochopila, len čo prekoná schodište, uvidí pred sebou dvere a ďalšie napravo. Dvoje dverí. Päť poschodí. Desať schránok. Ktovie, koľko hlasov je v každej z nich.

Zatiaľ dva. Po jednom v každej malej schránke, ktorú nesie v rukách. Dva hlasy, ktoré priťahujú pozornosť. Jeden žalostný ako odovzdaný nárek. Druhý prenikavý. Je to červený zvuk. Zvuk, ktorý jej kradne všetku červen bundy. Ak si dievčina nedá pozor, celá vybledne a kto si potom všimne sivú? Dievčina nevie, že červená je farba nebezpečenstva. Nikdy na to nepomyslela. Možno jej hrozí nebezpečenstvo pre tie nohy označujúce dve prekrížené cesty, ktoré sa vzápätí oddeľujú.

Problém je v tom, že nemôžeš kráčať jednou nohou po jednej ceste a druhou po inej. Máš dve nohy a musíš ich prinútiť, aby sa zhodli. Teraz si je dievčina istá, že tie dva hlasy, ktoré vzbudzovali pozornosť, jej narobili problémy.

V lavej prepravke je mačka, ktorá vyzerá, akoby mala na papuľke masku, lebo sivá farba jej siaha až k očiam. Áno, je sivá, pretože dievčina má túto farbu rada. Je to taká krásna sivá, až sa v niektoré dni zdá, akoby odrážala hnedú, ako gaštan vypínajúci sa na slnku. Stáva sa to počas niektorých jesenných popoludní. Mačka má biele labky a oči farby sviežich listov na mladých stromoch. V prepravke v pravej ruke je biely kocúr s veľkými čiernymi škvrnami na chrbte a s malými čiernymi škvrnami na podnebí, o ktorých vie iba ona. Je jediná, kto môže stáť blízko, keď pri zívaní otvára papuľku dokorán, a nazrieť dovnútra, ako to robí zubár. Vtedy má možnosť zochytiť čierne škvrny na podnebí, ktoré vyzerajú ako neprebádaná galaxia. Chce sa jej vtedy smiať, pretože krása je schovaná ako perličky z náhrdelníkov, ktoré si vyrábala ako malá. Keď sa jej náhle utrhla niť, perličky prudko vyrazili, akoby sa pretekali, ktorá bude rýchlejšia.

Dievčina sa volá Emilia. Má čierne vlasy a dlhú ofinu. Mačka v prepravke vľavo je Lù. K dievčine sa dostala ako prvá. Kocúr v prepravke vpravo sa volá Leo. Keď mu vybrala meno, páčila sa jej predstava, že budú mať rovnaké počiatočné písmená. Rovnaké zaobchádzanie. Lenže potom si uvedomila, že jeho meno má písmeno navyše, a to bol pre ňu problém. Myslela si, že to vyrieši rýchlym vyslovením mena, aby sa zdalo, že ide len o jeden zvuk, ako keď vyslovuje meno mačky. Rozhodne sa v tom mýlila, ale už bolo neskoro.

Bol to jeden z tých dní, keď bola Emilia presvedčená o svojom omyle, ale už sa s tým nedalo nič urobiť. Musela do tejto budovy vstúpiť. Musela presťahovať aspoň tieto

dve prepravky. Ľavá je dosť ťažká, pretože Lù má jedlo rada. Pravá je tiež ťažká, lebo Leo je vystrašený a nosiť strach po svete je náročné. Aj Emilia je vystrašená, ale pravá ruka necíti námahu. Váhy sú vyrovnané.

Dievčina opustila mesto, v ktorom žila dlhé roky, a vrátila sa domov, aj keď v skutočnosti vrátiť sa nie je možné. Jedného dňa viac nešla do kancelárie, pretože jej neobnovili zmluvu. Svoju prácu mala rada. Umožňovala jej nahliadnuť do života druhých ľudí. Robila kvalitatívny prieskum trhu. Kým kládla otázky, aby zistila, ako sa ujal nový saponát alebo nové auto, predstavovala si mužov a ženy na druhej strane, ako sa pohybujú po svete. Tú prácu mala rada, ale už bolo po všetkom. Teraz sa vrátila do rodného mesta. Predala všetko, čo mala, nábytok, knihy, tanieri. Nechala si iba posteľnú bielizeň a oblečenie. Rozhodla sa prijať kamarátku ponuku a byť svedkom posledného roka existencie jej bytu. Dievčina sa cez deň skrýva za dlhú ofinu, ktorá je ako obloha pripomínajúca šetrne vytiahnutú divadelnú oponu s lajdácky nalepenými oblakmi. Má strach, ale postupuje vpred s otvorenými ústami. Počíta kroky. Už je to dávno, čo to robila naposledy. Počíta kroky po dvoch a rozhodne sa vstúpiť, keď padne párne číslo. Dva. Štyri. Šesť. Pri deviatom je takmer pri bráne, a tak skráti krok. Desať... a prekročí hliníkový prah.

„Hľadáte niekoho? Tu nie je nijaký veterinár.“

„Nie. Na istý čas sa sťahujem do bytu číslo päť na druhom poschodí.“

„Ako sa voláte? Ja som Franca.“

Emilia sa predstaví a ukáže kľúče.

„Mačky sa nesmú vypúšťať na dvor, viete to?“

„Nikdy nechodia von, sú zvyknuté žiť vnútri.“

„Sú choré?“

Emilia si pomyslí: „*Nie. Boja sa. Je im to nepríjemné. Neznášajú presuny,*“ ale nahlas nič nepovie.

„Nikdy som nepočula nejakú mačku takto mňaukať. Dúfam, že nebudú takto mňaukať stále. Viete, bývam hneď oproti. Okrem toho mám alergiu. Nebudete ich púšťať, však?“

Emilia tušila, že to bude náročný deň. Práve preto chcela, aby pršalo, pretože zvuk dažďa dokáže rozptýliť ostatné zvuky. Dážď má čo povedať, ale mlčí a nasycuje sa príbehmi, až kým ich už nevládze udržať, a tak sa pustí na všetky strany aj nadol, pretože dole je zem, ktorá ho privíta.

Emiliine slzy sa chvastajú a myslia si, že sú dážď, pustia sa na všetky strany aj nadol a narážajú na bielu dlažbu. Až tam si uvedomia svoju skutočnú podstatu. Lù vystrčí papuľku z prepravky. Leo je vo svojej schúlený celkom vzadu. Možno to bol on, kto ukradol oblakom lepidlo a viac sa neodlepí od zadnej steny svojho koša, ale aspoň prestal uberať farbu červenej bunde. Už nenarieka. Ozval sa iba raz, ale hrmenie vrátilo jeho ťahavý ston ako zavrčanie a to sa rozpleslo ako v niektorých kreslených rozprávkach, v ktorých niekto padá do rokliny, nasledovaný veľkým balvanom.

V byte nie je takmer nič, iba jedna pohovka s veľkou bielou prikrývkou, akoby ukrývala nesprávny príbeh. A jeden matrac. Emilia si vyzlečie bundu, zroluje ju, ľahne si na ľavý bok a hlavu si oprie o jej červenú bez toho, aby vedela, že signalizuje nebezpečenstvo. Červenú mala rada už ako dievčatko, ktoré sa vydáva na dobrodružné výpravy do lesa a nejakým spôsobom sa z neho vždy dostane.

Emilia neočakávala vrele privítanie, ale ani útok, prv než otvorí dvere do bytu bez toho, aby vedela, čo tam nájde. Teraz už vie, čo ju bude čakať na medziposchodí zakaždým, keď otvorí dvere, a asi ich bude otvárať čo najmenej. Emilia sa pozrie do prepravky oproti.

„Lù, to je náš nový domov. Na istý čas. Viem, nie sú tu miesta na ukrytie. Mrzí ma to. Lepšie to nešlo.“

Leovi sa neprihovori. Emilia je teraz ako dážď, ktorý má čo povedať, ale preňho to znamená iba mrzutosť a nevie sa dočkať, kedy sa toho zbaví. Leo je nahnevaný. Emilia je unavená. Lù je hladná.

„To je škaredá podlaha,“ povie Emilia, keď ľavou nohou stúpi na bielu dlažbu.

„Toto je, naopak, pekná podlaha,“ povie, keď pravou nohou stúpi na parkety so vzorom rybej kosti.

Ľavá noha sa pomaly dvíha, lebo cíti chlad dlažby, a potom neochotne klesne. Vyzerá ako Leo, ktorý vo vedľajšej miestnosti vrhá pohľad jediného žltého oka, na ktoré vidí, a snaží sa labkou vykročiť z prepravky. Emilia v pravej nohe cíti mravčenie, pretože na nej dlho stála, kým plakala. Zdvihne ju a našlapuje ňou raz tu, raz tam, otáča chodidlom, až v členku začuje praskot pridávajúci sa k posadnutému mňaukaniu, ktoré vydáva Lù.

„Chceš ješť na hnusnej podlahe a prekryť jej ohavnosť svojou prvou peknou spomienkou na tento byt alebo sa naješ na peknej podlahe a podporíš pocit z chutnej večere?“

Emilia si dala dolu topánky aj ponožky. Aby si človek zvykol na nový byt, musí sa po ňom prejsť naboso. Emilia si vyzúva topánky vždy, keď je to možné. Len čo v kine zhasnú svetlá, stiahne si topánky. Dokonca si pritiahne kolená pod bradu a nohy si položí na zamatové sedadlo. Robí to iba v lete, ale rada by si to vyskúšala aj v zime napriek tomu, že v ponožkách, bez priameho kontaktu so zamatom, by z toho nemala taký pôžitok. Vždy si najprv počká, kým zhasnú svetlá, a počas veľmi osvetlených scén rýchlo spustí nohy do topánok, aby ju ostatní diváci nevideli.

Emilia rozmýšľa nad tým, že keď je teraz bez práce, chodiť do kina už nebude zábava. Teraz má oveľa viac času, ako by si priala. Je to rozťahaný čas, ktorý naokolo vytvára prázdnotu, a ona má z toho prázdna strach, ale rozhodla sa, že ho prekoná sama. Nevráti sa do domu, v ktorom vyrastala. Nikto zatiaľ nevie, že sa vrátila. Emilia potrebuje čas iba pre seba a mama by to nepochopila. Mama by ju nedokázala ani vypočuť a Emilii by to ublížilo. Kým opustila mesto, v ktorom žila, skúšala si nájsť novú prácu, ale dostávala odpoveď, že jej životopis nie je „vhodný“. Slušne sa ohradila a ubezpečila ich, že prijme akúkoľvek prácu, vysvetľovala, že potrebuje platiť nájomné a jej mačka je stále hladná, čo značne ovplyvňuje jej rozpočet. Oni sa usmievali, niekto sa dokonca rozosmial nahlas. Popriali jej veľa šťastia a vrátili jej hárok so životopisom.

Lù sa moce Emilii popod nohy a mňauká. Pre Lù nie je dôležitá podlaha, na ktorej bude jesť. O podlahách nevie nič a stráca trpezlivosť. Emilii sa chce smiať, ale aj tak si myslí, že prvé jedlo v novom domove je potrebné brať vážne.

„Asi by bolo dobré zútulniť izbu so škaredou podlahou.“

Lù strčí ňufák do mäsových kúskov, ktoré na ňu čakajú o osemnástej hodine.

„A čo ty?“

Emilia pošle hlas cez stenu ako tanier s nadprirodzenými schopnosťami a potom ho nasleduje. Čupne si pred prepravku z tvrdého plastu oranžovo-čiernej farby. Z tmý úkrytu zbadá iba záblesk Leovho ľavého oka. Je tmavomodré, s malými čiernymi fličičkami, ktoré sú ako guľôčky splývajúce na morskej hladine. Keď je Leo vystrašený, nastavuje oko, na ktoré nevidí. Na druhej strane sa z neho nedá vyčítať, aký má strach. Emilia začuje zvuky, ktoré vydáva Lù pri jedení, a to ju upokojí. Pri zvukoch, ktoré vydávajú jej mačky počas kŕmenia, vie, že urobila dobre, keď sa o ne začala starať.

Emiliin telefón vydá zvuk. Je naklonená nad veľkým hnedým plecniakom s posteľnou bielizňou. Nechá ho na zemi a pristúpi k telefónu. Správa od Lisy. Lisa bývala v tomto byte niekoľko rokov, ale pred pár dňami odišla do Texasu. Žije tam jej teta, ktorá všetko zanechala a pobrala sa za svojou láskou. Už dlho na ňu myslela, no len nedávno si povedala, že má právo ju aj prežívať. Po tom, čo sa vzťahy medzi ňou, jej manželom a deťmi usporiadali samy od seba. Deti dospeli a ona s manželom tiež, takže každý sa vybral svojou cestou. Emilia s Lisou sa poznajú od detstva, keď boli v Emiliinom živote ešte všetky farby na svojom mieste. Lisa vždy dokázala zosúladiť svoje kroky, a tak bola schopná sa aj rozbehnúť. Podľa Emílie je príbeh Lisinej tety najkrajší, aký kedy počula. Tá žena vedela, že občas stačí počkať a nechať plynúť čas, aby sa veci usporiadali samy, a preto sa nikdy nesnažila nikoho zbaviť. A už vôbec nie samej seba. Ani sveta plného ľudí, v ktorom nie je nikdy jasné, kto z nich by ti mohol ublížiť. Lisa sa ešte nerozhodla, čo bude robiť, ale jedným si bola istá: už nechcela bývať v tomto byte. Vyprázdnila ho a kľúč dala kamarátke s tým, že nájomné je zaplatené na rok dopredu. S majiteľom domu sa dohodla, že Emilia sa do konca desiateho mesiaca rozhodne, či tu ostane bývať, alebo nie. Majiteľ Lise dôveruje, nikdy s ňou nemal problémy, a preto dal Emílii čas na rozmyslenie. Ten čas jej pripadal ako dve hodiny, ktoré si popoludní ukradla pre seba a chodievala do kina. Voľný čas iba pre ňu. Čas, ktorý v celkovom počte nič neznamena, pretože si ho ostatní neuvedomujú.

*Zajtra si jeden chalan príde obzrieť pohovku. Mal by ju zobrať. Nechá Ťa za ňu 50 eur. Použi ich s myšlienkou na mňa. Mám Ťa rada. S touto je všetko OK. Texas je zvláštny, pripadá mi, akoby som sa ocitla na Mesiaci. Máš sa dobre?*